

NE'MA ÎBRANÎYAR'A

Pêşgotin

Navê nivîsk'arê vê ne'mê îro ne e'yan e. Gelek zane şikê dibine ser Apolo (K'arêd Şandîya 18:24; 19:1). Usa jî ne e'yan e, evî nivîsk'arî ne'ma xwe k'îjan civînêr'a nivîsiye, lê bi vê ne'ma xwe berbir'î k'omeke bawermenda dibe, k'îjan ku gerekê hêdî-hêdî pêşda biçûna, lê ew nava qezî û oxirmêd giranda bûn, hindik mabû ku destê xwe ji bawerîya^f xwe bikirana yan fikirê xwe hindava Îsa Mesîhda biguhastana.

Xudanê ne'mê dinivîse û dil dide ber wan, ku nava bawerîya xweda bimînin, usa jî dide k'ifşê, ku Îsa Mesîh r'ast mîna heyîntîya Xwedê ye û wek'iltîya wîye xilazîyê ye. Ew ser sê pîrsêd r'astîyê disekine:

1. Îsa Kur'ê^f Xwedayî h'eta-h'etayê ye, ku êlimîya^f Xweye hindava Bavêda^f bi cefêd Xwe da k'ifşê. Îsa ne ku t'enê ji p'êxemberêd Peymana^f Kevin mestir e, lê ji milyak'eta^f û Mûsa^f jî mestir e.

2. Îsa ji Xwedêda çawa k'ahîne^f h'eta-h'etayê k'ifşkirî ye, ew ji k'ahîne^f Peymana Kevin mestir e. Wî bi carekê bona her t'im bedena Xwe kire qurban^f û îdî ew qurbanêd Peymana Kevindaye bêh'esab berga tiştêkî negirtin.

3. Bawermend t'enê bi destê Îsa dikare ji gunef, tîrsê û mirinê xilaz^f be. Îsa jî çawa serekk'ahîne^f r'ast xilazbûna r'ast dide, ku ev yek Peymana Kevinda bi sûretî (sîmvolî) dihate kirinê, awa gotî ew h'ebandin û qurbandayîne^f ku berî hatina Mesîh dikirin, şe'detîya Îsa Mesîh didan.

Nivîsk'arê vê ne'mê ji t'arîxa Îsraêlê^f, çawa t'êrzêd bawerîyê hineka bîr tîne (serê 11-a) û bi vê dixwaze bêje xwendevana, ku hindava Mizgînîya Îsada amin bimînin. Serê 12-da bi dilekî şewat dibêje, ku usa h'eta axirîyê amin bimînin û ç'e'vê xwe ji Mesîh nebir'in, lê nava her cûr'e te'lî-tengîyada û hêsîrî-belengazîyada teyax kin. Ne'mê bi şîreta û silava xilaz dike.

Serecema fikira ne'mê

Pêşgotin: Mesîh e'yanbûna Xwedêye t'am e (1:1-3)

Mesîh ser milyak'etar'a ye (1:4-2:18)

Mesîh ser Mûsa^f û Yêşûr'a^f ye (3:1-4:13)

K'ahîntîya Mesîh ser her k'ahîntîyêr'a ye (4:14-7:28)

Peymana Mesîh ser her peymanar'a ye (8:1-9:28)

Mesîh qurbana ser qurbanar'a ye (10:1-39)

Bawerî (11:1-12:29)

Çawa meriv^f li Xwedê xweş bê (13:1-19)

Duayê xilazîyê (13:20-21)

Paşgotin (13:22-25)

**Xwedê bi Kur'ê Xwe xeber dide
û Kur' ji milyak'eta mestir e**

1 ¹Gelek cara û bi gelek cûr'a Xwedê pêşda pê p'êxembera kal-bavêd mer'a xeber daye, ²lê van r'ojêd axirîyêda pê Kur'ê^f Xwe mer'a xeber da, K'îjan ku k'îfş kir, wekî axirîyê bibe xweyîwarê her tiştî û bi Wî jî e'rd û e'zman e'firand. ³Ew nûra* r'ûmeta Xwedê ye, xût mîna heyîntîya Wî ye, Ew bi qewata xebera Xwe her tiştî xwey dike. Gava Ewî mecalâ şûştina gunêd meriva^f hazir kir**, li

jor herema^f mezinayîya Xwedêye r'astê r'ûnişt. ⁴Kur' haqasî ji milyak'eta^f jortir k'et, çiqasî ew navê ku Wî stand ji navêd wan mestir e. ⁵Çimkî Xwedê t'u milyak'etîr'a aha negotîye:

«Tu Kur'ê Min î,

Tu îro Minr'a bûyî»*

û dîsa:

«Ezê bavê Wî bim,

Ewê jî Kur'ê min be»**.

⁶Û gava Xwedê nixurîyê Xwe dişîne dinyayê, aha jî dibêje:

«Bira h'emû milyak'etêd Xwedê serê xwe ber Wî daynin»*.

* 1:3 Bi gotineke din: «R'onayî».

** 1:3 Nav hinek destnivîsarada aha ye: «Gava Ewî em ji gunêd me şûştin».

* 1:5 Zebûr 2:7.

** 1:5 P'adşatî II, 7:14.

* 1:6 Qanûna Ducarî 32:43; Zebûr 97:7 (welger'andina Peymana Kevine yûnanî).

⁷ Lê bona milyak'eta aha dibêje:
«Ew milyak'etêd Xwe dike ba
û berdestîyêd Xwe alava êgir»*.

⁸ Lê belê bona Kur' Xwedê dibêje:
«T'extê Te Xwedêyo, t'extê
h'eta-h'etayê ye,
şiva p'adşatîya Te şiva heqîyê
ye.

⁹ Tu heqîyê h'iz dikî û dijenî
neheqîyê,
lema jî Xwedêyo, Xwedêyê Te
Tu bi r'ûnê şabûnê r'ûnkirî,
ji hevalêd Te zêdetir»*.

¹⁰ Ū aha jî dibêje:
«Ya Xudan^f, Te pêşîyê h'îmê
dinyayê danî

û e'zman kirêd destêd Te ne.

¹¹ Ewê wêran bin her'in, lê Tê
bimînî,
h'emûyê mîna cila bip'izinin.

¹² Tê wan hev bip'êç'î mîna qa-
p'ût,
mîna k'inca wê bêne guhastinê.
Lê Tu dîsa Ew î
û salêd Te wê kê m nebîn»*.

¹³ K'îjan milyak'etîr'a Xwedê gotîye:
«K'êleka^f Mine r'astê r'ûnê,
h'eta Ez neyarêd Te bikime
binê p'îyêd Te?»*

¹⁴ Îdî milyak'et^f çi ne? Ew h'emû
jî r'uh'êd berdestî ne, ku bona
xizmetk'arîya wan têne şandinê,
yêd ku xilazbûnê^f wê war bin.

Miqatî xwe bin, ku xilazbûna mezin war bin

2 ¹ Bona vê yekê gerekê em hê
gelekî guh bidine wan tiştêd
me bihîstine, wekî em ji wan nexa-
lifin. ² Çimkî heger ew xebera pê
milyak'eta hate gotinê h'îmgirtî
ma û h'emû neheqîyê û bêlîmîyê
heqê xwe r'ast standin, ³ lê emê
çawa xwe xilaz^f kin heger em guh
nedine wê xilazbûna mezin? Bona
vê xilazbûnê Xudan pêşda danna-
sîn kir û yêd ku dengê Wî bihîstin
meva e'seyî kirin. ⁴ Serda jî Xwedê
bi nîşana, k'eremeta, cûr'e-cûr'e
kirêd qewat û p'êşk'êşêd^f R'uh'ê^f
Pîroze belakirî şe'detî da, çawa
ku e'mirê Wî bû.

Yê ku me berbi xilazbûnê dibe

⁵ Xwedê ne ku milyak'et kirine
serwêrêd wê dinya ku wê bê, ser
k'îjanê em xeber didin. ⁶ Lê ni-
vîsar cîkî şe'detîyê dide û dibêje:

* ^{1:7} Zebûr 104:4 (welger'andina Peymana Kevine yûnanî).

* ^{1:9} Zebûr 45:6-7.

* ^{1:12} Zebûr 102:25-27.

* ^{1:13} Zebûr 110:1.

«Ya Xwedê, însan çi ye ku wî
bîr tînî,
yan bendê vê dinê* ku bona
wî xem dikî?

7 Te hinek wext* ew ji milyak'eta
nimiztir kir,
bi r'ûmet û hurmetê ew t'ac
kir,

8 h'emû tişt kirine binê nigêd
wî**.

Awa Yê ku her tişt kirine binê ni-
gêd wî**, tişteki nehişt ku nekiribe
binê niga. Lê niha em hê her tiştî
binê nigêd însênda nabînin. ⁹Lê
em niha Îsa bi r'ûmet û hurmet
k'ofî li sêrî dibînin, Yê ku hinek
wext bona cefê mirinê ji milya-
k'eta hatibû nimizkirinê, wekî
bi k'erema^f Xwedê bona h'emûya
mirin bidîta. ¹⁰Belê hêja bû ku
Xwedê, Yê ku her tişt bona Xwe
e'firandîye û bi destê Xwe xwey
dike R'êberê xilazbûna wan bi
cefa k'amil bikira*, wekî gelek
law t'evî r'ûmeta Îsa bikirana.

¹¹Ewê ku pîroz^f dike û ewêd ku
pîroz dibin, ev h'emû jî ji Bavekî^f
ne. Lema Ew vê yekêda şermîyê
nabîne, ku wan xûşk-birayêd Xwe
h'esab ke ¹²û dibêje:

«Derheqa navê Teda Ezê
xûşk-birayêd Xwer'a bêjim,
civînêda^f Ezê eşqî Te bistrêm»*.

¹³Û aha jî dibêje:

«Ezê gumana Xwe bidime ser
Xwedê»*.

Û aha jî:

«Va me Ez û ew zar'êd ku
Xwedê dane Min»**.

¹⁴Çawa ku zar' xûn û goşt in,
Îsa Xwexa jî bû mîna wan, k'ete
binyat'a merivayê^f, wekî bi vî awayî
pê mirina Xwe, yê ku h'ukumê wî
ser mirinê heye unda ke, awa gotî
mîrêcin^f ¹⁵û yêd ku t'emamîya
e'mirê xweda hêsîrêd tîrsa mirinê
bûne xilaz ke. ¹⁶Belê fe'mdarî ye,
ku Ew alîk'arîya milyak'eta na-
ke, lê alîk'arîya zur'eta Birahîm^f
dike. ¹⁷Lema jî Îsa gerekê bi her

* 2:6 Bi yûnanî xeber bi xeber aha ye: «Kur'ê^f mêriv».

* 2:7 Aha jî tê fe'mkirinê: «Te ew hinekî ji milyak'eta nimiztir kir», usa jî
r'êza 9-da.

* 2:8 Zebûr 8:4-6.

** 2:8 «Wî» tê fe'mkirinê «bendêd dinê» yan jî «Îsa».

* 2:10 Aha jî tê fe'mkirinê: «Bi cefa bigihîsta», awa gotî «mezin bûya».

* 2:12 Zebûr 22:22.

* 2:13 Îşaya 8:17.

** 2:13 Îşaya 8:18.

alîyava bibûya mîna xûşk-bira, ku bibûya serekk'ahînekî^f r'e'm û amin li xizmetk'arîya ber Xwedêda, wekî gunêd cime'tê bida k'ewandinê^{f*}. ¹⁸ Çawa Ewî cefa k'işand, hate cêr'ibandinê^f, usa jî dikare alîk'arîya wan bike, yêd ku dik'evine nava cêr'ibandinê.

Îsa ji Mûsa mestir e

3 ¹ Awa xûşk-birayêd pîroz, hûn ku heval-p'arêd wê gazîya e'zmên in, li Îsa binihêr'in, Wî şandîyî^f û Serekk'ahîne ku em îqrar^f dikin. ² Ew hindava Xwedêda amin bû, Yê ku Ew bona vê yekê k'ifş kir, çawa Mûsa^f jî t'emamîya mala Wîda amin bû*. ³ Belê Îsa haqasî ji Mûsa zêdetir hêjayî r'ûmetê bû, çiqasî qedirê yê ku malê çêdike, ji qedirê malê zêdetir e. ⁴ (Fe'mdarî ye, her malek bi destê yekî tê çêkirinê, lê yê her tişt e'firandîye, Xwedê ye.) ⁵ R'ast e Mûsa t'emamîya mala Wîda xulamekî amin bû, bona şe'detîya wan tiştêd ku Xwedê wê bigota. ⁶ Lê Mesîh çawa kur' hindava mala Xwedêda amin bû. Û ew mala Wî em in, heger em

wê e'gâtîyê û gumana ku em pê difir'in qewîn bigirin.

Bona cime'ta Xwedê r'ih'etîk heye

⁷ Bona vê yekê çawa R'uh'ê Pîroz dibêje:

«Îro heger hûn dengê Wî bi-bihên,

⁸ mîna kal-bavêd xwe serh'işk nîbin,

çawa ku wana serî hilda, gava ber'îyêda^f hatine cêr'ibandinê,

⁹ wê dera ku kal-bavêd we bi qelpê xirab Ez cêr'ibandim û t'emamîya çil salî jî kirêd Min dîtin.

¹⁰ Lema jî h'îlê Min ji wî nisilî^f çû

û Min got: «Dilada t'imê ew xalifî^f ne û r'îya Min nas nekirine».

¹¹ Awa Min jî ji hêrsa sond xwar got:

«T'u car ewê nek'evine r'ih'e-tîya Min!»*

¹² Haş ji xwe hebin xûşk-birano, nebe ku nava we yekîda dilekî xirab û nebawer hebe, ku pişta

* ^{2:17} Bi gotineke din: «Afûkirinê» yan «baxşandinê».

* ^{3:2} Jimar 12:7.

* ^{3:11} Zebûr 95:7-11. Van r'êza jî bixûnin: Derk'etin 17:1-7; Jimar 20:1-13.

xwe bide Xwedêyê sax. ¹³ Lê her r'oj dil bidine hev, h'eta ku nivîsarêda bona me «îro» heye, wekî ji we t'u kes bi guna nexape, nebe serh'işk. ¹⁴ Çimkî em t'evî Mesîh bûne xweyîp'ar, heger t'enê em wê bawerîyê^f ji serîda h'eta xilazîyê qewîn bigirin. ¹⁵ Awa çawa jor hate gotinê:

«Îro heger hûn dengê Wî bi-bihên,
serh'işk nîbin,
çawa wextê serhildanêda»*.

¹⁶ Ew k'î bûn, yêd ku bihîstin û serî hildan? Ew h'emû nîbûn, yêd ku bi destê Mûsa ji Misirê^f derk'etibûn? ¹⁷ Çil salî h'ilê Xwedê ji k'ê çû? Ne ji wan çû, yêd ku gunê^f kirin, cinyazêd wan ber'îyêda man? ¹⁸ Û Xwedê bona k'ê sond xwar ku nek'evine r'ih'etîya Wî, heger ne bona neêlima*?*** ¹⁹ Îdî em dibînin ku evana ji dest neba-werîya xwe nikaribûn bik'etanayê.

4 ¹ Awa ew sozê ku bona k'etina nava r'ih'etîya Wî hê dimîne,

lema gerekê em haş ji xwe hebin, ku ji we t'u kes ji wê r'ih'etîyê nemîne. ² Çimkî mer'a jî ew Mizgînî hate dayînê, çawa wan'r'a. Lê belê ew Mizgînîya ku wan bihîst k'ar neda wan, çimkî ew yek bawerî-yêva girê nedan. ³ Lê em ku bawerîdikin, emê bik'evine wê r'ih'etîyê. Ev yek aha ye, çawa ku Xwedê got:

«Awa Min ji hêrsa sond xwar got:
«T'u car ewê nek'evine r'ih'etîya Min!»*.

Lê Ewê ku ev yek got, şixulêd Wî ji wextê e'firandina dinyayêda xilaz bibûn. ⁴ Cîkî bona r'oja h'efta aha hatîye gotinê: «Û Xwedê r'oja h'efta ji h'emû şixulêd Xwe r'ih'et bû»*. ⁵ Û li vir dîsa dibêje: «T'u car ewê nek'evine r'ih'etîya Min»*. ⁶ Awa hinekê bik'evine wê r'ih'etîyê, lê ewê ku pêşda mizgînî bihîstibûn ji dest nebawerîyê* nek'etinê. ⁷ Bona vê yekê Xwedê r'ojeke din k'ifş dike û dibêje «îro», pey gelek wextar'a, çawa bi zarê^f Dawid^f jor hate gotinê:

* 3:15 Zebûr 95:7-8.

* 3:18 Aha jî tê fe'mkirinê: «Nebawera».

** 3:16-18 Jimar 14:1-35.

* 4:3 Zebûr 95:11.

* 4:4 Destpêbûn 2:2.

* 4:5 Zebûr 95:11.

* 4:6 Aha jî tê fe'mkirinê: «Neêlimîyê».

«Îro heger hûn dengê Wî bi-
bihên,
serh'işk nîbin»*.

⁸Heger Yêşûf r'ih'etî dabûya wan, îdî Xwedê wê pey wê yekêr'a bona r'ojeke din xeber neda. ⁹Awa bona cime'ta Xwedê hê r'ojeke r'ih'etîyê mîna r'oja şemîyê heye. ¹⁰Belê ewê ku dik'eva r'ih'etîya Xwedê, ew îdî ji şixulêd xwe r'ih'et dibe, çawa Xwedê jî ji şixulêd Xwe*.

¹¹Awa em bikin ku bik'evine wê r'ih'etîyê, wekî t'u kes mîna nebawerîya* wan nek'eva r'oja wan.

¹²Xebera Xwedê sax û zor e û jî her şûrê dudevî bir'atir e, ku derbazî h'eta navbera r'u'h' û can, hestû û mejû dibe, nêt û fikirêd dila jî e'nene dike. ¹³Û t'u e'firîn jî Wî veşartî nîne, lê her tişt li ber ç'e'vê Wî vekirî û aşkere ye, ku li ber K'îjanî emê h'esabê xwe bidin.

Îsa serekk'ahînê ser h'emûyar'a ye

¹⁴Awa ku Serekk'ahînekî meyî mezin heye, ku e'zmanar'a derbaz bûye, Îsayê Kur'êf Xwedê, de we-

rin em wê bawerîya ku îqrar dikin qewîn bigirin. ¹⁵Serekk'ahînekîf meyî usa t'une, ku bêt'aqetîyêd meda dilê Wî ser me neşewite, lê Ew jî h'emû alîyada cêr'ibandî ye mîna me, lê t'enê bêgune. ¹⁶De îdî em mêrk'îmî nêzîkî t'extê Xwedêyi k'eremê bin, wekî r'e'mê bîstînin û k'eremê bibînin ku gava em h'ewce bin, alîk'arîya me bike.

5 ¹Her serekk'ahînek jî nav meriva tê bijartinê û k'ifşkirinê, ku bona meriva li ber Xwedê bisekine, wekî h'edîf û qurbana^f ber guna bide. ²Ew çawa însan dikare bi dilê şewat k'omeka wanr'a be, yêd ku nezan û xalîfî ne, çimkî ew xwexa jî nava bêt'aqetîyada ye. ³Lema gerekê ew çawa bona cime'tê, usa jî bona xwe qurbana bona guna bide*. ⁴Kesek xwese-rîxwe vî qedirî nastîne, lê t'enê ewê ku jî Xwedêda tê gazîkirinê, çawa Harûn^f bû*.

⁵Usa jî Mesîh, ne ku Xwexa Xwe bilind kir ku bibe serekk'ahîn, lê Xwedê Ew bilind kir û Wîr'a got:

* ^{4:7} Zebûr 95:7-8.

* ^{4:10} Destpêbûn 2:2.

* ^{4:11} Aha jî tê fe'mkirinê: «Neêlimîyê».

* ^{5:3} Qanûna K'ahîntîyê 9:7.

* ^{5:4} Derk'etin 28:1.

«Tu Kur'ê Min î,
Tu îro Minr'a bûyî»*.

⁶Çawa cîkî din jî dibêje:

«Tu h'eta-h'etayê K'ahîn î,
mîna Melk'î-Sadiq^f»*.

⁷Îsa jîyîna Xweye vê dinyayêda gelekî k'eser û bi hêsira lava û r'eca ji Wî dikirin, Yê ku dikaribû Ew ji mirinê xilaz bikira û bona milûktî û êlimîya^f Wî hate bihîstinê*. ⁸R'ast e Ew Kur'ê Xwedê bû, lê dîsa bi wan cefayêd Xwe guhdariyê hîn bû. ⁹Gava wê yekêda hate k'amilkirinê, bona h'emûyêd ku guhdariya Wî dikin, Ew bû kanîya xilazbûna h'eta-h'etayê ¹⁰û ji Xwedê hate navkirinê «Serekk'ahînê mîna Melk'î-Sadiq».

Haş ji xwe hebin ku ji bawerîyê nek'evin

¹¹Bona vê yekê gelek tiştêd meye gotinê hene, lê şirovekirina van ze'met e, çimkî guhada hûn giran bûne. ¹²R'astîyê k'eve h'eta niha gerekê hûn dersdar bûna, lê hûn hê h'ewce ne ku ji gotinêd Xwedê dersêd pêşine sade

hîn bin. Hûn hela hê h'ewcê şîr in, ne ku xwarina giran. ¹³Ewê ku şîrxur e, ew nikare hînkirina heqîyê bimeh'îne, çimkî dergûş e. ¹⁴Lê xwarina giran bona merivêd gihîştî ye, yêd ku sewdayê xweda k'etî-r'abûyî ne, qencî û xirabiyê ji hev derdixin.

6 ¹Awa em hînbûnêd pêşine ser Mesîh alîkî bihêlin, bêne ser hînbûna gihîştî. Em dîsa h'îm nevejînin neyêne ser vege'andina^f ji wan kirinêd ku dibine berbi mirinê, Xwedêbawerkirinê, ²hînbûna ser nixumandina^f, destdanînê, r'abûna mirîya û dîwana h'eta-h'etayê. ³Emê bi destûra Xwedê hînbûna gihîştîda pêşda her'in!

⁴Çimkî yêd ku carekê hatine r'onayîkirinê, p'êşk'êşa e'zmên te'm kirine û R'uh'ê Pîroz p'ar standin, ⁵usa jî xebera Xwedêye qenc û qewatêd dinya wê bê te'm kirine, ⁶heger ew ji wê bawerîyê bik'evin, îdî nabe ku ewana dîsa vege'rin ser xweda bên, çimkî ewana careke din Kur'ê Xwedê nav xweda* xaç^f dikin û dikine sosret.

* ^{5:5} Zebûr 2:7.

* ^{5:6} Zebûr 110:4.

* ^{5:7} Metta 26:36-46; Marqos 14:32-42; Lûqa 22:39-46.

* ^{6:6} «Nav xweda» aha jî tê fe'mkirinê: «Xwexa» yan «bi h'emêdê xwe».

7 Ew e'rdê ku gelek cara baran serda dibare, ava xwe distîne û deremeta k'ar dide wan, bona k'îjana tê bêcerkirinê, duayê Xwedê tê ser wê. 8 Lê ewê ku dir'î û stirîya digihîne, bêkêr e û hêjayî nifir'ê ye, axirîya wê jî şewat e.

9 R'ast e em aha xeber didin delalno, lê em weda guman in, wekî hûn ser r'êke hê qenc in, ku we dibe berbi xilazbûnê. 10 Xwedê ser neheqîyê nîne, wekî kirêd we û ew h'izkirina ku we bona navê Wî da k'ifşê bîr bike, ya ku we cime'ta Xwedê'r'a xizmetk'arî kir û dikin jî. 11 Lê em muh'tac in wekî ji we her yek h'eta xilazîyê wê xîretê bide k'ifşê, ku gumana we h'îmgirtî bimîne. 12 Em naxwazin ku hûn xwer'anedîtî bin, lê ç'e'v bidîne wan, yêd ku bi bawerîyê û sebirê sozêd Xwedê war dibûn.

Sozê Xwedêye e'seyî

13 Gava Xwedê soz da Birahîm, Ewî bi serê Xwe sond xwar, çimkî kesekî ji Wî mestir t'unebû ku bi wî sond bixwara. 14 Hingê got: «R'ast Ezê zur'eta te gelekî berek'et kim,

Ezê te p'ir' zêde kim»*. 15 Û bi vî awayî Birahîm bi dûmika dirêj gihîşte sozê Xwedê. 16 R'ast e meriv pê serê yê ji xwe mestir sond dixwin û sond h'emû şer'-de'wê nava wanda safî dike. 17 Bi vî yekê Xwedê xwest wanar'a, yêd ku wê soz jê bistandana hê bida k'ifşê, ku ew qirara Xwe naguhêze, îdî sozê Xwe bi sondxwarinê şidand. 18 Awa îdî du tişt hene, soz û sondê Xwedêye ku nayêne guhastinê, k'îjanada nabe ku ew derew derê. Van her du tiştada dildayîneke meye e'seyî heye, ku em lê sit'ar bûne, lema jî em dikarin xwe bavêjine wê gumana pêşîya xwe*. 19 Eva gumana bona jîyîna me dibe lengereke h'îmgirtî û amin, ku p'er'da pîrozgeha e'zmên'r'a derbazî hindur'ê Cîyê Herî Pîroz dibe, 20 wê dera ku Îsa çawa pêşîk'êş bona me k'etîyê. Ew bûye serekk'ahînê h'eta-h'etayê mîna Melk'î-Sadiq*.

Melk'î-Sadiqê k'ahîn

7 1 Melk'î-Sadiq* p'adşayê Şelîmê bû, k'ahînê Xwedêye

* 6:14 Destpêbûn 22:16-17.

* 6:18 Jimar 23:19.

* 6:20 Zebûr 110:4.

* 7:1 Destpêbûn 14:17-20.

Herî Jorin. Gava Birahîm ji p'adşa qir'kirinê vediger'îya, Melk'î-Sadiq pêşîya wîda çû û dua li wî kir. ² Birahîm jî ji h'emû t'alanê xwe dehek^f da wî. (Pêşîyê navê Melk'î-Sadiq şirovedibe: «P'adşê Heqîyê» û alîkî dinva jî ew «P'adşê Şelîmê*» bû, awa gotî navê wî tê fe'mkirinê «P'adşê E'dilayîyê».) ³ Ew bê bav, bê dê û bê r'ik'inyat bû, ne r'oja bûyîna wî e'yan bû, ne jî xilazîya e'mirê wî. Ew mîna Kur'ê Xwedê bû û t'imê k'ahîn dimîne.

⁴ Awa dîna xwe bidinê, ku ew yekî çawayî mezin bû, ku Birahîmê bave'sîr jî ji t'alên dehek dayê. ⁵ Ū zur'eta Lêwîyê^f ku dibine k'ahîn, bona wan t'emî Qanûnêda heye ku ji cime'tê dehekê bistînin, awa gotî ji miletê xwe, heger ew bedena Birahîm in jî*. ⁶ Lê Melk'î-Sadiq ne ji r'ik'inyata Lêwî bû, ewî ji Birahîm jî dehek stand û dua li wî kir, yê ku ji Xwedê soz standibû. ⁷ Eva yeka fe'mdarî ye, ku yê biç'ûk ji yê mezin dua-dirozga distîne. ⁸ Vî alîyê k'ahîntîyêda, merivêd ku dimirin dehekê distînin, lê alîyê Melk'î-Sadiq, yê

ku dehekê distîne bona wî nivîsar dibêje, ku ew sax e. ⁹ Ū h'eta em dikarin vê yekê jî bêjin, Lêwîyê ku zur'eta wî dehekê hildide, wî xwexa jî bi destê Birahîm dehek da Melk'î-Sadiq. ¹⁰ Çimkî ew hê bedena bavê xweda bû, gava Melk'î-Sadiq pêşîya wîda çû.

**Îsa çawa serekk'ahîne
h'eta-h'etayê mîna
Melk'î-Sadiq**

¹¹ Awa heger k'amilbûn bi destê k'ahîntîya lêwîya bibûya, (çawa cime'ta Îsraêlê ser wî h'imî Qanûn standibû), îdî çi lazim bû ku k'ahînekî din mîna Melk'î-Sadiq r'abûya û ne ku mîna Harûn? ¹² Çimkî gava k'ahîntî tê guhastinê, gerekê qanûn jî bê guhastinê. ¹³ Ū bona k'îjanî ku ev yek tê gotinê, ew ji qebîleke din bû, ji k'îjanê t'u kesî gorîgehêr'a^f xizmetk'arî nekirîye. ¹⁴ Ū çawa e'yan e Xudanê me ji qebîla Cihûda^f bû û Mûsa derheqa k'ahîntîya wê qebîlêda t'u tişt negotîye.

¹⁵ Ū eva hela hê e'yan e, gava k'ahînekî din mîna Melk'î-Sadiq r'adibe, ¹⁶ yê ku ne alîyê

* 7:2 «Şelîm» bi zimanê îbranî^f tê fe'mkirinê «e'dilayî». Şelîm xwexa navê bajarê Orşelîmêyê^f kevin e.

* 7:5 Jimar 18:21.

qeyde-qanûna pirsra zur'etîyêda bû k'ahîn, lê alîyê qewata jîyîna ku xilazîya wê t'une. ¹⁷ Çimkî nivîsar şe'dê vê gotinê ye ku: «Tu h'eta-h'etayê K'ahîn î, mîna Melk'î-Sadiq»*. ¹⁸ Awa t'emîya pêşin ji dest sistî û bêkêrîya wê hate betalkirinê, ¹⁹ çimkî Qanûna Mûsa t'u tişt k'amil nekir, lê dewsa wê gumaneke hê qenc k'ete navê, bi k'îjanê em nêzîkî Xwedê dibin.

²⁰ Serda jî Îsa bê sond nebû k'ahîn! Ewêd din bê sond bûne k'ahîn, ²¹ lê eva bi sond, bi destê Xwedê bû k'ahîn gava Wîr'a got: «Xudan sond xwar û îdî ji gotina Xwe venager'e: Tu h'eta-h'etayê K'ahîn î»*. ²² Dest vê sondê jî Îsa wek'îltîyê peymaneke^f hê qenc dike*.

²³ Usa jî gelek k'ahîn hebûne, çimkî mirinê nehiştîye ku ewana t'imê bimana. ²⁴ Lê k'ahîntîya Evî xilaz nabe, çimkî Ew h'eta-h'etayê dimîne. ²⁵ Bona vê yekê Ew her gav* dikare wan xilaz ke, yêd ku bi destê Wî nêzîkî Xwedê dibin,

çimkî Ew t'imê sax e, ku bona wan lava-navçêtîyê bike.

²⁶ Awa hema mer'a r'ast serek-k'ahînekî aha lazim bû, pîroz, bêşûc, bêqusûr, ji gunek'araf cudebûyî û ji e'zmana jortir çûyî. ²⁷ Îsar'a ne lazim e ku Ew her r'oj mîna serekk'ahînêd mayîn pêşîyê bona gunêd xwe û paşê bona gunêd cime'tê qurbana bide. Ewî ev yek carekê bona her t'im kir, çaxê Xwe kire qurban*. ²⁸ Qanûna Mûsa merivê bêt'aqet dike serekk'ahîn, lê sonda Xwedêye ku pey Qanûnêr'a hat Kur' dike serekk'ahîn, Yê ku h'eta-h'etayê hate k'amilkirinê*.

Îsa serekk'ahînê meyî mezin e

8 ¹ Fikira wan tiştêd me pêşda gotin ev e: Serekk'ahînekî meyî usa heye ku li e'zmana ser t'extê mezinayîya Xwedêye r'astê r'ûniştîye. ² Ew çawa serekk'ahîn pîrozgehêda berdestîyê dike, awa gotî wî konêf r'astda, k'îjan ku Xudan vegirt, ne ku meriva.

* ^{7:17} Zebûr 110:4.

* ^{7:21} Zebûr 110:4.

* ^{7:22} Aha jî tê fe'mkirinê: «Îsa garantîya peymaneke hê qenc e».

* ^{7:25} Aha jî tê fe'mkirinê: «Ew dikare wan lap xilaz ke».

* ^{7:27} Qanûna K'ahîntîyê 9:7.

* ^{7:28} Aha jî tê fe'mkirinê: «hate gîhandinê», çawa gihîştî. Îbranî 2:10; 5:8-9.

³ Her serekk'ahînek bona qurban û h'edîdayînê k'ifşkirî ye, awa gerekê tiştêkî vî jî hebûya ku bida. ⁴ Heger eva li ser dinê bûya, wê nebûya k'ahîn jî, çimkî hene k'ahîn ku anegorî Qanûnê h'edîya didin. ⁵ Evana xizmetk'arîya xwe pîrozgehêda dikin, ya ku mîna sî û sûretê wan tiştêd li e'zmên e. Çawa Mûsar'a hate e'mirkirinê, gava ewî wê Konêf Şe'detîyê vegirta, wîr'a hate gotinê: «Dîna xwe bidê, ku her tiştî wî cûr'eyî bikî, çawa serê ç'îyê min nîşanî te kir»*. ⁶ Lê r'ast xizmetk'arîke hê bilind Îsar'a hate dayînê, çawa ku Ew navçetîyê peymaneke hê qenc dike, çimkî ev peymanana li ser sozêd hê qenc h'îngirtî ye.

⁷ Heger peymanana pêşin bê kêmasî bûya, îdî ya duda wê h'ewce nîbûya. ⁸ Lê Xwedê cime'tê neheq dike û dibêje:

«Va r'ojê bên, Xudan dibêje,
Ezê t'evî mala Îsraêl û t'evî
mala Cihûda peymaneke
nû girêdim,

⁹ lê ne mîna wê peymanana ku Min t'evî kal-bavêd wan girêda, wê r'oja ku Min destê wan girt, wekî ji Misirê derxim.

Ewana nava peymanana Minda neman,
Min jî destê Xwe ji wan k'îşand,
Xudan dibêje.

¹⁰ Lê ev e ew peyman, ya ku Ezê t'evî mala Îsraêl girêdim, pey wan r'ojar'a, Xudan dibêje: Ezê qanûnêd Xwe bikime h'îşê wan û dilê wanda jî wan binivîsim û Ezê Xwedêyê wan bim, ewê jî cime'ta Min be.

¹¹ Hingê t'u kes wê hevalê xwe yan birayê xwe hîn neke û nebêje: «Xudan nas bike», çimkî h'emû jî wê Min nas bikin, ji biç'ûkêd wan h'eta mezina.

¹² Ezê neheqîyêd wan bibaxşînim û gunêd wan jî îdî bîr neynim»*.

¹³ Gava Xwedê bona peymaneke «nû» got, ya pêşin kevin kir û çî ku kevin û pîr dibe, ber undabûnê ye.

H'ebandina li e'zmên û ser dinyayê

9 ¹ R'ast e qeyde-qanûnêd h'ebandina peymanana pêşin jî hebûn û pîrozgeha vê dinyayê jî.

² Kon bi du goza vegirtî bû: Ya derr'a «pîrozgeh» digotin, têda

* 8:5 Derk'etin 25:40.

* 8:12 Yêremîya 31:31-34.

hebûn şemdan, sifre û nanêf Xwedêr'a dayî*. ³ Ya hindur'da pişt a p'er'dê, jêr'a «Cîyê Herî Pîroz» digotin*. ⁴ Têda bûn gorîgeha zêr'în bona şewitandina bixûrêf, Sindoqa^f Peymanê, ya ku der û hindur'va zêr'kirî bû. Wê sindoqêda hebûn cêr'ê zêr'în bi manava^f t'ijî, şivdara Harûne ku gul da û selêd kevirîye peymanê*.

⁵ Ser sindoqê, xêrûbêd^f r'ûmeta Xudan hebûn û ser cîyê ku gune dihatine baxşandinê, dikirine sî. Niha ne wext e ku em bona wan bi hûr-gilî xeber din*.

⁶ Ev tişt aha cîkirî bûn. K'ahîn her gav dik'evine goza der, xizmetk'arîya xwe dikin*. ⁷ Lê goza hindur' salê carekê t'enê serekk'ahîn dik'evê, lê ne bê xûn, ya ku ji ber gunêd xwe û cime'têva dide, k'îjan ku ji bêfe'mîya xwe dikirin*. ⁸ Bi vê yekê R'uh'ê Pîroz dide k'ifşê, ku r'îya Cîyê Herî Pîroz nevekirîye, h'eta ku goza der heye. ⁹ Ev yek sûretek

e bona zemanê niha. Eva dide k'ifşê, ku gava h'edî û qurban têne dayînê, evana nikarin îsafaf yêd ku dih'ebînin paqij kin, ¹⁰ lê ev yek t'enê xwarin-vexwarinê û cûr'e-cûr'e şuştin-veşuştinêd qeyde-qanûnêva girêdayî ne. Ev qeyde-qanûnêd dervayî ne, k'îjan ku h'eta wî wextê ku qanûna nû tê danînê dimînin.

¹¹ Lê gava Mesîh hat, çawa Serrekk'ahînê tiştêd qence hatî, konê hê mezin û k'amilr'a derbaz bû, yê ku ne bi desta hatîye çêkirinê, awa gotî ne ji vê dinyayê. ¹² Ew ne ku pê xûna canega û nêrîya, lê bi xûna Xwe carekê bona her t'im k'ete Cîyê Herî Pîroz û azabûna h'eta-h'etayê dest anî. ¹³ Heger xûna canega, nêrîya û k'ozîya^f nogina ku dir'eşandin, yêd ku li gora e'det h'er'imî bûn, dervava ew paqij dikirin*, ¹⁴ lê çiqas zêde xûna Mesîh, ku bi destê R'uh'ê h'eta-h'etayê Xwe çawa qurbana bêqusûr da Xwedê, wê îsafaf me ji

* ^{9:2} Derk'etin 25:31-40; Derk'etin 25:25-30.

* ^{9:3} Derk'etin 26:31-33.

* ^{9:4} Derk'etin 30:1-6; Derk'etin 25:10-16; Derk'etin 16:33; Jimar 17:8-10; Derk'etin 25:16.

* ^{9:5} Derk'etin 25, 26; Jimar 17:1-10.

* ^{9:6} Jimar 18:2-6.

* ^{9:7} Qanûna K'ahîntîyê 16.

* ^{9:13} Qanûna K'ahîntîyê 16:15-16; Jimar 19:9, 17-19.

kirêd ku em dibirine berbi mirinê paqij bike, wekî em xizmetk'arîyê Xwedêyê Saxr'a bikin?

¹⁵ Bona vê yekê Mesîh navçê-tîya peymana nû dike, wekî yêd gazîkirî wî warê h'eta-h'etayê bistînin, k'îjan ku Xwedê soz daye, çimkî mirina Wî bona azayîya ji neheqîyêd wan bû, yêd ku dema peymana pêşinda kiribûn.

¹⁶ Awa k'îderê wesîyat peyman-kirî ye, gerekê li wir e'seyî wesîyatdar mirî be. ¹⁷ Çimkî wesîyat pey mirina wesîyatdarr'a qewat dike. H'ukumê wê t'une h'eta ku wesîyatdar sax e. ¹⁸ Lema peymana pêşin jî bê xûn nehatte t'estîqkirinê. ¹⁹ Gava Mûsa h'emû t'emîyêd Qanûnê gotine cime'tê, hingê xûna canega û nêriya hilda t'evî avê kir, r'îsê sorê gevez ç'iqlê zoxêva^f kir, pê wê r'eşande ser k'itêba Qanûnê û cime'tê*, ²⁰ got: «Ev e xûna wê peymanê, ya ku Xwedê t'emî da we»*. ²¹ Usa jî ew xûn r'eşande ser kon û h'emû derdanê^f bona h'ebandinê*. ²² Belê anegorî

Qanûnê p'ir'anîya her tiştî pê xûnê paqij dibû û bêyî xûnr'êtin baxşandin nedibû*.

Qurbanbûna Mesîh guna hildide

²³ Awa gerekê sûretêd tiştêd e'zmane bi van kirina paqij bûna, lê hema xût yêd e'zmane jî gerekê bi qurbanêd ji van qenctir paqij bûna. ²⁴ Çimkî Mesîh ne ku k'ete pîrozgeha pê desta çêkirî mîna sûretê ya r'ast, lê hema xût k'ete e'zmên, wekî niha bona me li ber Xwedê bisekine. ²⁵ Ne jî bona ku gelek cara Xwe bikira qurban dik'ete pîrozgehê, çawa ku serrek'ahîn her sal ne bi xûna xwe dik'evê. ²⁶ Heger aha bûya, Ewî gerekê gelek cara pey e'firandina dinyayêr'a cefa bik'işanda. Lê niha axirîya dewrada Ewî Xwe da k'îfşê û carekê bona her t'im pê xwequrbankirinê gune hildan. ²⁷ Û çawa bona meriva qirarkirî ye, carekê bimirin û paşê ber dîwanê bisekinin*, ²⁸ usa jî Mesîh carekê bona gunehildana geleka qurban

* 9:19 Derk'etin 24:3-8.

* 9:20 Derk'etin 24:8.

* 9:21 Qanûna K'ahintîyê 8:15.

* 9:22 Qanûna K'ahintîyê 17:11.

* 9:27 Destpêbûn 3:19.

hate dayînê*. Û Ewê cara duda ne ku bona gunehildanê k'ifş be, lê bona xilazbûna wan, yêd ku hîvîya Wî ne.

Qurbanbûna Mesîh ser qurbanêd Qanûna^f Mûsar'a ye

10 ¹Qanûn sîya wan tiştêd qenc e, k'îjane ku tên, lê ne xût mîna wan yeka ye. Bona vê yekê Qanûn pê wan qurbanêd ku her sal peyhev-peyhev têne dayînê nikare wan k'amil bike, yêd ku bi qurbandayînê nêzîkî Xwedê dibin. ²Heger paqij bûna, wana wê dest ji qurbandayînê bik'îşanda, çimkî bi carekê yêd xweyîqurban wê bihatana paqijkirinê, ji wir şûnda bona guna îsafa wan wê li wan hilnehata^f. ³Lê ew qurban her sal gunêd wan tînine bîra wan. ⁴Çimkî xûna canega û nêrîya t'u car nikare guna r'esît ke. ⁵Lema jî, gava Mesîh wê bihata vê dinê, got:

«Te qurban û h'edî nexwestin, lê Te bona Min qalibek hazir kir.

⁶ Dîyarîyêd^f t'evayîşewatê û qurbanêd ji ber gunava Te xweş nehatin.

⁷ Hingê Min got: «Va me ya Xwedê, Ez hatim e'mirê Te bînime sêrî^f, çawa bona Min k'itêbêda ni-vîsar e»*.

⁸Pêşîyê dibêje: «Qurban û h'edî, dîyarîyêd t'evayîşewatê û qurbanêd ji ber gunava Te nexwestin û ew li Te xweş nehatin» (lê ew anegorî Qanûnê têne dayînê). ⁹Paşê dibêje: «Va me ya Xwedê, Ez hatim ku e'mirê Te bînime sêrî». Ya pêşin, Mesîh wêda davêje, ku ya duda t'estîq ke. ¹⁰Bi vî awayî Îsa Mesîh e'mirê Xwedê anî sêrî, carekê bona her t'im bedena Xwe kire qurban, bi vê yekê em paqij kirin.

¹¹Her k'ahînek, her r'oj nava xizmetk'arîya xweda ye û gelek cara xût wan qurbana dide, k'îjanêd ku t'u car nikarin guna r'esît kin. ¹²Lê Evî k'ahînî t'enê carekê bona guna qurban da û peyr'a h'eta-h'etayê k'êleka Xwedêye r'astê r'ûnişt* ** ¹³û ji wir şûnda hîvîyê ye, h'eta ku

* 9:28 Îşaya 53:12.

* 10:7 Zebûr 40:6-8.

* 10:12 Aha jî tê fe'mkirinê: «Lê evî t'enê carekê qurbaneka h'eta-h'etayê bona guna da û peyr'a k'êleka Xwedêye r'astê r'ûnişt».

** 10:12 Zebûr 110:1.

dijminêd Wî bin p'îyêd Wîda bêne danînê. ¹⁴ Bi qurbanekê Ewî yêd ku paqij dibin h'eta-h'etayê k'amil kirin. ¹⁵ R'uh'ê Pîroz jî şe'detîyê dide me. Pêşîyê dibêje:

¹⁶ «Ev e ew peyman, ya ku Ezê t'evî wan girêdim, pey wan r'ojar'a, Xudan dibêje. Ezê qanûnêd Xwe bikime dilê wan û h'işêd wanda wan binivîsim»*.

¹⁷ Paşê dibêje: «Ezê gune û nehe-qîyêd wan îdî bîr neynim»*. ¹⁸ Ū ew dera ku baxşandin heye, îdî bona guna h'edî kêr nayê.

De bira em nêzîkî Xwedê bin

¹⁹ Awa xûşk-birano, bi saya xûna Îsa em dikarin mêrk'imî bik'evine Cîyê Herî Pîroz, ²⁰ wê r'îya nûye saxr'a, ya ku Ewî bona me nava wê p'er'dêr'a vekir, awa gotî bi bedena Xwe. ²¹ Awa ku K'ahînekî meyî mezin heye ser mala Xwedê, ²² em dikarin bi dilê r'ast nêzîkî Xwedê bin, bawerîyêva t'ijî, îsafa xweda bi xûnr'eşandinê ji xirabîyê paqij-bûyî û qalibê xwe jî pê ava zelal

şûştî*. ²³ De em wê gumana ku em îqrar dikin qewîn bigirin û ji cî neh'ejin, çimkî amin e, Ewê ku soz daye. ²⁴ Ū bira em bona hevdu xem bikin, wekî h'izkirinê û qencîkirinêda hêlana bidine hev. ²⁵ Bira em dest ji lihevciwînê nek'işînin, çawa ku hineka xwer'a kirîye xeyset, lê em dil bidine hev û hê zêde, çimkî hûn dibînin ku R'oja Axretê nêzîk dibe.

²⁶ Çimkî heger me r'astî nas kirîye qebûl kirîye û peyr'a bi h'emdê xwe nava gunada bimînin, îdî ji vir şûnda bona baxşandina guna qurban berga t'u tiştî nagire, ²⁷ lê t'enê bi lerizekê dimîne hîvîya dîwanê û k'ûra agir, ku wê yêd miqabilî Xwedê h'ûfî xwe ke. ²⁸ Yekî heger Qanûna^f Mûsa bit'er'ibanda, gava du yan sê şe'de hebûna, bê r'e'm dihate kuştinê*. ²⁹ Lê t'exmîna we, ewê hê çiqasî hêjayî cezayê giran be, yê ku Kur'ê Xwedê daye bin p'îyêd xwe û Xûna peymanê h'eram^f h'esab kirîye, bi K'îjanê ew paqij bû û R'uh'ê k'eremdayîne bêhurmet kirîye?* ³⁰ Belê em Wî nas dikin,

* ^{10:16} Yêremîya 31:33.

* ^{10:17} Yêremîya 31:34.

* ^{10:22} Qanûna K'ahîntîyê 8:30; Hezekîyêl 36:25.

* ^{10:28} Qanûna Ducarî 17:6.

Yê ku got: «H'eyfhildan ya Min e, Ezê hilfnim»*. Û dîsa: «Xudan wê dîwana cime'ta Xwe bike»**.

³¹ Tiştêkî tirs û xof e, ku bik'evine destê Xwedêyê sax!

³² Wan r'ojêd pêşin bîr bînin, gava hûn hatine r'onayîkirinê, we şer'ekî çawayî giran bi cefava dik'işand. ³³ Carna bi qara û zêrandina hûn aşkere dihatine r'ezîlkinê, carna jî t'evî h'alê wan dibûn, yêd ku ew tişt dik'işandin.

³⁴ Hûn dik'etine h'alê girtîya jî û gava hebûka^f we jî t'alan kirin, hûn bi wê yekê eşq û şa bûn, çimkî we xwexa zanibû ku hebûka weye hê qenc û her t'im heye. ³⁵ Awa wê gumana xwe unda nekin, ya ku hêjayî heqê mezin e. ³⁶ Wer'a sebir lazim e ku hûn e'mirê Xwedê bînine sêrî û bigihîjine sozê Wî.

³⁷ Çawa nivîsar e:

«Pey wextêkî kinr'a, Ewê ku wê bê,
wê bê û derengî nebe.

³⁸ Lê yê ber Min r'ast^f, wê bi bawerîyê bijî

û heger ew paşda vek'işe,
Ez wî begem nakim»*.

³⁹ Lê em ne ji wan in, ku paşda vek'işin û unda bin, lê em ew in, ku bawer dikin, wekî r'uh'êd me xilaz bin.

Bawerî û yêd xweyîbawerî

11 ¹ Bawerî^f e'seyîya wan tišta ye, ku em têda guman in û îzbatîya wan tišta ye, ku meva ne xuya ne. ² Bi bawerîyê pêşîyêd me li Xwedê xweş hatin.

³ Bi bawerîyê meva e'yan e ku dinya bi xebera Xwedê e'firîye û ew tiştêd ku têne dîtinê ji wan tiştêd ku nayêne dîtinê çêbûne*.

⁴ Bi bawerîyê Habîl^f h'edîke ji h'edîya Qayîn^f çêtir da Xwedê*. Bi wê bawerîyê ew hate begemkirinê çawa yekî r'ast^f, çimkî h'edîyêd wî li Xwedê xweş hatin. R'ast e Habîl mir, lê bi bawerîya xwe hê xeber dide.

⁵ Bi bawerîyê Henox* ji dinê hate hilatinê, ku mirinê nebîne. Ew t'u cîyî k'ifş nebû, çimkî

* ^{10:29} Derk'etin 24:8.

* ^{10:30} Qanûna Ducarî 32:35.

** ^{10:30} Qanûna Ducarî 32:36; Zebûr 135:14.

* ^{10:38} Hebaqûq 2:3-4.

* ^{11:3} Destpêbûn 1:1; Zebûr 33:6-9.

* ^{11:4} Destpêbûn 4:3-10.

* ^{11:5} Destpêbûn 5:21-24 (welger'andina Peymana Kevine yûnanî).

Xwedê ew hildabû. Nivîsarêda hatîye gotinê, ku berî hilatina wî, ew li Xwedê xweş hatibû. ⁶ Û bê bawerî t'u car nabe ku însan li Xwedê xweş bê, çimkî ewê ku nêzîkî Xwedê dibe, gerekê bawer bike, ku Xwedê heye û wê wan xelat ke, k'îjan ku li Wî diger'in.

⁷ Bi bawerîyê Nuh^{f*} bona tiştêd ku hê nedihatine k'ifşê ferman ji Xwedê stand û bi xofa Xwedê r'abû bona xilazbûna mala xwe gemî çêkir. Nuh bi wê bawerîyê dîwana dinê kir û bû xweyîwarê wê r'ast-h'esabbûnê^f, ya ku ji bawerîyê tê.

⁸ Bi bawerîyê, gava Birahîm* hate gazîkirinê, guhdarî kir, ku her'e wî cîyê ku wê çawa war bista. Û r'abû çû, lê nizanibû jî k'uda diçe. ⁹ Bi bawerîyê çawa firarî wî welatê xerîbda ma, yê ku Xwedê jêr'a soz dabû. Û çadirada t'evî Îshaq û Aqûb^f ma, ku ew jî xweyîyêd wî warê sozdayî bûn*. ¹⁰ Çimkî ew hîvîya wî bajarê xwe-

yîr'ik'inê miqer'm bû, e'firandar û avakirê k'îjanî Xwedê ye.

¹¹ Bi bawerîyê Birahîm, ku zani-bû Serayê zar' nedanî, ewê qewata berê zika stand û wê mezinayîya wîda zar'ek wîr'a bû*. Çimkî bawer kir, ku Yê wîr'a soz daye amin e**. ¹² Û ji wî yekî, yê ku îdî ber mirinê bû, weke steyrkêd e'zmên û qûma devê be'rê bêh'esab merî dinê k'etin*.

¹³ Ev h'emû jî ku bawerîyêda mirin, lê sozêd Xwedê nestandin. Ewana t'enê ew soz dîrva dîtin, şa bûn û xwe mukur' hatin, ku ew merîne xerîb û firarî ne li ser dinê*. ¹⁴ Ewêd ku tiştêd aha dibêjin, didine k'ifşê ku ew li welatekî bona xwe diger'in. ¹⁵ Û heger bona wî welatî bîr banîna jî k'îderê ku ew derk'etibûn, mecala wan wê hebûya vege'ryana wir. ¹⁶ Lê ji ber wêva demana welatekî hê qencda bûn, awa gotî yê e'zmanî. Lema Xwedê vê yekêda

* 11:7 Destpêbûn 6, 7, 8.

* 11:8 Destpêbûn 12:1-5.

* 11:9 Destpêbûn 23:4; 26:3; 35:12, 27.

* 11:11 Nav hinek destnivîsarada aha ye: «Bi bawerîyê Serayê xwexa jî ku bê zar' bû, qewat bona berê zika stand û wê mezinayîya xweda zar' anî».

** 11:11 Destpêbûn 18:1-15; 21:2.

* 11:12 Destpêbûn 15:5-6; 22:17; Derk'etin 32:13.

* 11:13 Dîrok I, 29:15.

şermîyê nabîne, ku ew jêr'a bêjin: «Xwedêyê me», çimkî Ewî bona wan bajarek hazir kirîye.

¹⁷ Bi bawerîyê Birahîm ku ji Xwedê hate cêr'ibandinê, Îshaq kire qurban*. Ewî soz standibûn, lê dîsa kur'ê xweyî tayê t'enê diki-re qurban, ¹⁸ bona k'îjanî Xwedê gotibûyê: «Zur'eta teyê Îshaqda bê navkirinê»*. ¹⁹ Çimkî Birahîm dilê xweda digot, ku Xwedê dikare Îshaq ji mirinê jî r'ake û ewî bi sûretî çawa ji mirinê r'abûyî kur'ê xwe paşda stand.

²⁰ Bi bawerîyê Îshaq* bona wan tiştêd ku wê biqewimîyana, dua li Aqûb û Esaw^f kir.

²¹ Bi bawerîyê Aqûb* ber mirinê dua li her kur'ekî Ûsiv^f kir û xwe avîte ser şiva destê xwe, serê xwe ber Xwedê danî.

²² Bi bawerîyê Ûsiv* ber mirinê bona derk'etina ji Misirê kire bîra zar'êd Îsraêl û bona hestûyêd xwe t'emî da wan.

²³ Bi bawerîyê gava Mûsa ji dîya xwe bû, bi destêd dê û bavê xwe sê meha hate veşartinê. Wan dît ku kur'ik bedew e, ji fermana p'adşê netirsîyan*.

²⁴ Bi bawerîyê Mûsa* gava me-zin bû, nexwest ku «kur'ê qîza Firewin» bê h'esabê. ²⁵ Ew fikirî, ku hê qenc e t'evî cime'ta Xwedê biçerçire, ne ku wextekî kin nava k'êfa gunada derbaz ke. ²⁶ Ewî qara Mesîh hê hebûneke mezin h'esab kir, ne ku xiznêd Misirê, çimkî ç'e'vniher'i bû, ku heqê xwe bistanda.

²⁷ Bi bawerîyê Mûsa Misir hişt û ji hêrsa p'adşê netirsîya, çimkî Mûsa ewê ku nedihate k'ifşê didît û ser ya xwe ma. ²⁸ Bi bawerîyê Mûsa cara pêşin Cejina^f Derbaz-bûnê t'estîq kir û xûn şêmîka da r'eşandinê, wekî Milyak'etê Mirinê li nixurîyêd wan nek'eta*.

²⁹ Bi bawerîyê cime'ta Îsraêlê be'ra Sorr'a çawa bejêr'a derbaz

* ^{11:17} Destpêbûn 22:1-14.

* ^{11:18} Destpêbûn 21:12.

* ^{11:20} Destpêbûn 27:27-29, 39-40.

* ^{11:21} Destpêbûn 47:31; 48:1-20.

* ^{11:22} Destpêbûn 50:24-25; Derk'etin 13:19.

* ^{11:23} Derk'etin 2:2.

* ^{11:24} Derk'etin 2:10-12.

* ^{11:28} Derk'etin 12.

bû. Gava misirîya jî kir ku derbaz bin, xeniqîn*.

³⁰ Bi bawerîyê sûrêd bajarê Erî-hayê* k'etin, gava h'eft r'oja dora wan zivir'în. ³¹ Bi bawerîyê R'exaba^f* ç'e'vder ku ce'sûs bi e'dilayî qebûlkin, t'evî nebawera** unda nebû.

³² Ez îdî çi bêjim? Wext t'êrê nake, ku bona Gîdeyon^f, Baraq^f, Şimşon^f, Yêfta^f, Dawid, Samûêl^f û p'êxembera gilî kim, ³³ yêd ku bi bawerîyê p'adşatî bindest kirin, heqî kirin, soz standin, devê şêra dane girtinê*, ³⁴ k'ûra agir temirandin, ji devê şûr xilaz bûn, ji bêt'aqetîyê qewat girtin, nava şer'da bûne mêrxas, berî ordîyêd xerîb dan. ³⁵ K'ulfeta mirîyêd xwe saxbûyî standin. Hineka jî azayî nexwestin û nava cefada mirin, wekî ji mirinê r'abin bigihîjine jîyîneke hê qenc*. ³⁶ Hinekêd mayîn jî ber qamçîya, nava qara, usa jî bi qeyd-zincîra û kelada^f

hatine zêrandinê*. ³⁷ Ew dane ber kevira, bi bir'eka hatine bir'înê, bi şûra hatine kuştinê, p'ostêd pêz û bizinada ger'îyan, xelayî-ce-layî, tengasî û cefa k'işandin*. ³⁸ Dinya ne layîqî wan bû! Ew li ber'îf û ç'îya diger'îyan, şkeft û ne'lada diman.

³⁹ Ev h'emû bawerîya xweda berbiç'e'v bûn, lê sozê Xwedê nestandin, ⁴⁰ çimkî Xwedê bona me hê tişteki qenc hazir kirîye, wekî ewana bêyî me negihîjine k'amiltîyê.

Dîna xwe bidine Îsa Mesîh Pêşîk'êşê bawerîyê

12 ¹ Awa ku haqas e'laleta şe'daye giran dora me girtîye, de werin em h'emû giranîyê û wî gunê ku r'ih'et li me diwele ji xwe dûr xin û bi teyax lecmeydana pêşîya xweda bir'evin. ² De îdî em dîna xwe bidine Îsa, wî Pêşîk'êşî û K'amilkirê bawerîya

* 11:29 Derk'etin 14:21-31.

* 11:30 Yêşû 6:12-21.

* 11:31 Yêşû 2:1-21; 6:22-25.

** 11:31 Aha jî tê fe'mkirinê: «Neêlima».

* 11:33 Danîyêl 6.

* 11:35 P'adşatî IV, 4:25-37.

* 11:36 P'adşatî III, 22:26-28; Yêremîya 20:1-2; 37:15; 38:6.

* 11:37 Dîrok II, 24:20-21.

me, Yê ku bona wê şabûna pê-
şîya Xwe xaç hilanî, şerm ber
tiştêkî h'esab nekir, paşê k'êleka
Xwedêye r'astê ser t'ext r'ûnişt*.
3 Awa ser Wî bifikirin, Yê ku li
ber wan gunek'arêd miqabilî Xwe
teyax kir. Hingê hûnê newestin
û ji îlacê nek'evin. 4 We hê h'eta
xûnr'êtinê miqabilî gune şer' ne-
kirîye. 5 Gelo we ew dildayîna bîr
kirîye, ya ku Xwedê wer'a çawa
t'evî zar'êd Xwe xeber da?

«Lawê Min, şîreta Xudan pişt
guhê xweva nevéje

û ne jî gava ew li te hiltê, li
ber xwe k'eve.

6 Çimkî Xudan k'ê h'iz dike, wî
şîret dike
û k'îjanî çawa law qebûl dike,
ceza dike»*.

7 Hûn şîretê teyax kin, çimkî
Xwedê t'evî we r'adibe-r'ûdinî
çawa t'evî zar'êd Xwe. Ew k'îjan
zar' e, ku bav wî şîret nake? 8 Lê
heger hûn neyêne şîretkirinê çawa
h'emû zar' têne şîretkirinê, ku
usa ye hûn ne zar'êd h'elal in, lê

yêd ji zinêk'arîyê ne. 9 Heger em
ku ji bavêd xweye xûn-goşt têne
şîretkirinê vedik'işin, hê çiqas
zêde gerekê em gur'a^f Bavê r'uh'ê
xweda bin, wekî em bijîn? 10 Ba-
vêd meye xûn-goşt wextekî kin li
gora dilê xwe me şîret dikin, lê
Xwedê bona k'ara me, wekî em
jî mîna Wî bibin pîroz. 11 R'ast e
her şîretek wê demê dilê merîya
şa nake, lê dêşîne, lê belê paşê
yêd ku bi wê hînbûyî ne, berê
e'dilayîyê ji jîyîna r'ast diçinin*.

Haş ji xwe hebin

12 Awa qolanê milêd xweye
sistbûyî û qudûmê çokêd xweye
bê t'aqet bişidînin* 13 û nigêd xwe
r'îya r'astda bavêjin, ku yê dikule
hol nebe**, lê serda qenc be.

14 Bikin ku t'evî h'emûya e'dil
bin û jîyîna pîroz derbaz kin.
Bêyî pîrozîyê t'u kes wê Xudan
nebîne. 15 Haş ji xwe hebin, nebe
ku ji we yek destê xwe ji k'erema
Xwedê bike û nebe ku yek nava
weda bibe r'awekî^f te'l tengasîyê

* 12:2 Zebûr 110:1.

* 12:6 Gotinêd Silêman 3:11-12.

* 12:7 Qanûna Ducarî 8:5.

* 12:11 Aha jî tê fe'mkirinê: «Berêd e'dilayîyê û heqîyê distînin».

* 12:12 Îşaya 35:3.

** 12:13 Aha jî tê fe'mkirinê: «ku nigê weyî birîndar seqet nebe».

bide û geleka je'rdadayî ke. ¹⁶ Haş ji xwe hebin, nebe ku yek ç'e'vder yan dinêh'iz be mîna Esaw*, ku bona zike nan nixurtîya xwe firot. ¹⁷ Awa weva e'yan e jî, paşê gava ewî bi hêsira xwest ku ew duayê nixurtîyê li wî jî bibe, hate t'exsîr kirinê. Ç'are dêst nek'et, wekî ew tiştê ji destê xwe kiribû paşda bistanda*.

¹⁸ Hûn mîna cime'ta Îsraêlê nêzîkî wî ç'iyayê* ber ç'e'va nebûne, yê ku agir pêk'etibû, bi te'rîstaniyê, mij-dûmanê û bobelîskêva girtî bû, ¹⁹ ku li wir bor'î lê dik'et û dengê gotinê dihat. Gava yêd ku ev deng dibihîstin, hîvî dikirin, ku îdî xebereke din wan'ra neyê gotinê, ²⁰ çimkî li wê fermanê t'aw nedikirin ku digot: «Heger h'eywanek jî nêzîkî ç'iyê be, gerekê bidine ber kevira»*. ²¹ Ev dîtina ber ç'e'va usa saw bû, h'eta ku Mûsa jî got: «Ez ditirsim û dilerizim»*.

²²⁻²³ Lê hûn nêzîkî ç'iyayê Sîyonê^f bûne, wî bajarê Xwedêyê sax, Orşelîma^f e'zmana û nêzîkî wê k'ombûna r'engîne milyak'etêd bêh'esab bûne, wê civîna nixurîyaye ku navêd wan li e'zmana nivîsar e. Hûn nêzîkî Xwedê bûne, ku h'akimê h'emûya ye û nêzîkî r'u^fh'êd r'asta bûne, yêd ku gihîştine k'amiltîyê ²⁴ û nêzîkî Îsayê ku navçêtiyê peymanana nû dike û xûna Wîye r'eşandî bûne, ku ji xûna Habîl qenctir xeber dide*.

²⁵ Îdî haş ji xwe hebin, nebe ku hûn Ewî wer'a xeber dide t'exsîr kin. Heger ewêd ku li ser dinê Mûsa t'exsîr kirin, k'îjanî ku t'emîyêd Xwedê didan xilaz nebûn, îdî emê çawa bikaribin xilaz bin heger em pişta xwe bidine Yê ku ji e'zmana mer'a xeber dide?* ²⁶ Dengê Wî hingê e'rd h'ejand, lê niha soz daye û dibêje: «Ezê careke din jî bih'ejînim, ne ku t'enê e'rdê, lê e'zmana jî»*. ²⁷ Xebera «careke

* 12:16 Destpêbûn 25:29-34; 27:30-40.

* 12:17 Destpêbûn 27:30-40.

* 12:18 Awa gotî «ç'iyayê Sînayê^f», wî cîyê ku cime'ta Îsraêlê t'evî Mûsa bûn, gava Xwedê Qanûn da Mûsa (Derk'etin 19:10-25; 20:1-21).

* 12:20 Derk'etin 19:12-13.

* 12:21 Qanûna Ducarî 9:19.

* 12:24 Destpêbûn 4:3-10.

* 12:25 Derk'etin 20:22.

* 12:26 Hagay 2:6 (welger'andina Peymana Kevine yûnanî).

din» dide k'ifşê, ku tiştêd e'firî wê bih'ejin û bêne hildanê, wekî yêd nah'ejin cîda bimînin.

²⁸Awa em vê yekê bişêkirînin, ku em p'adşatîke neh'ejîyayî distînin û bi vî awayî bi xof û tirs Xwedê bih'ebînin, çawa ku li Wî xweş tê, ²⁹çimkî Xwedêyê me agirê p'er'itandinê ye*.

Çawa em li Xwedê xweş bîn

13 ¹Bira hûn t'imê çawa xûşk-bira hevdu h'iz bikin. ²Mêvanh'izîyê bîr nekin, çimkî hineka bi wê yekê milyak'et qebûl kirin, lê pê neh'esîyan*. ³Girtîya bîr bînin, h'esab kin ku çawa hûn jî t'evî wan girtî ne, usa jî cefak'êşa bîr bînin, çawa ku hûn jî mîna wan xûn û goşt in.

⁴H'al-zewac h'emûyar'a nav-namûsî be û cî-nivîn h'elal be, çimkî Xwedê wê dîwana ç'e'vder û zinêk'ara bike.

⁵P'ereh'izî bira nava jîyîna we-da cî negire û destêd weda çiqas heye, r'azî bin, çimkî Xwedê got:

«Ezê t'u car ji te neçim û t'u car te ber'nadim»*.

⁶Lema jî r'ûyê me digire ku em bêjin:

«Xudan piştovanê min e û ez natirsim.

Însanê çi li min bike?»*

⁷R'êberêd xwe bîr bînin, yêd ku wer'a xebera Xwedê gotine. Dîna xwe bidine axirîya e'mirê wan û ç'e'v bidine bawerîya wan. ⁸Îsa Mesîh duhu, îro û h'eta-h'etayê yek e. ⁹Ber bayê cûr'e-cûr'e hînkirinêd xerîb nek'evin. Qenc e ku dil bi k'erema Xwedê bişide, ne ku bi qeyde-qanûnêd xwarin-nexwarinê. Ewêd ku pey tiştêd aha k'etin, t'u kesî k'ar nestand. ¹⁰Goşgeheke me heye, ku îzina t'u kesî ji wan t'une ji wê bixwin, yêd ku p'aristgehêda* xizmetk'arîyê dikin. ¹¹Çawa ew h'eywanêd ku xûna wan bi destê serekk'ahîn bona baxşandina guna dihate pîrozgehê û cendekêd wan ji zomê der dihatine şewitandinê*, ¹²usa jî Îsa, ku cime't bi xûna Xwe paqij bikira, ji dergehê bajêr der

* ^{12:29} Qanûna Ducarî 4:24.

* ^{13:2} Destpêbûn 18:1-8; 19:1-3.

* ^{13:5} Qanûna Ducarî 31:6.

* ^{13:6} Zebûr 118:6.

* ^{13:10} «P'aristgeh» bi yûnanî xeber bi xeber «kon» e, ku li vir fikira Konêf Şe'detîyê, Peymana Kevin û h'ebandina cihûyaye ser vê dinê bîr tîne.

* ^{13:11} Qanûna K'ahîntîyê 16:27.

cefa k'îşand. ¹³ Awa werin, em ji zomê derên her'ine cem Wî û qara Wî hildine ser xwe, ¹⁴ çimkî mer'a li vir bajarekî h'îmî t'une, lê em h'izreta wî bajarî ne, yê ku wê bê. ¹⁵ De werin em bi saya Wî t'imê qurbana pesindayînê* bidine Xwedê, awa gotî berê zar-zimanê xwe, yêd ku navê Wî îqrar dikin. ¹⁶ Usa jî qencî û alîhevkirinê bîr nekin, çimkî qurbanêd usa li Xwedê xweş tên.

¹⁷ Guhdarîya r'êberêd xwe bikin û gur'a wanda bin. Ewana bona r'uh'ê we xewê ji ç'e'vê xwe dikin, çimkî wê bona we cabdar bin. Bira ew wî şixulê xwe eşq û şa bikin, ne ku bi ofe-ofê, çimkî ew yek k'arê nade we.

¹⁸ Bona me dua bikin. Em e'seyî zanin ku îsafa me r'ih'et e û dixwazin ku her tiştî r'ast bikin. ¹⁹ Lê îlahî^f ez hîvî dikim ku dua bikin, wekî ez zûtirekê veger'ime cem we.

Duayê axirîyê

²⁰ Awa Xwedêyê e'dilayîyê, ku Xudanê me Îsa ji mirinê r'akir, Yê ku bi xûna peymanê h'eta-h'etayê Serekşivanê pêz e, ²¹ bira Ew we her tiştêd qencva hazir ke, ku hûn e'mirê Wî bikin û Ew nava meda bi destê Îsa Mesîh tiştêd ku li Wî xweş tên bike. Şikir ji Wîr'a be, h'eta-h'etayê! Amîn^f.

Gotinêd axirîyê

²² Ez hîvî ji we dikim xûşk-birano, hûn bi sebirê guh bidine van gotinêd mine dildayînî, çimkî min wer'a kin nivîsî. ²³ Zanibin ku Tîmot'êyoyê birê me ji kelê derk'etîye. Heger ew zû bê, ezê t'evî wî bêm we bibînim.

²⁴ Silavê bidine h'emû r'êberêd xwe û cime'ta Xwedê. Ewêd ku ji Îtalyayê ne, we silav dikin. ²⁵ K'e-remâ Xwedê t'evî we h'emûya be.

* 13:15 Zebûr 50:14.